

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่เยาวชนแห่งชาติ บุคคลสำคัญในโรงเรียนที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าและจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหาร ดังที่ พันธุ์ หันนาคินทร์ (2524 : 3-5) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าในการดำเนินกิจการของโรงเรียน จำเป็นต้องมีบุคคลคนหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน เรียกว่าผู้บริหาร คอยจัดการดูแลให้หน่วยงานดำเนินงานไปด้วยความพร้อมเพรียงและมีประสิทธิภาพ

งานในหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของผู้บริหารมีมากมายหลายด้าน ดังนั้นผู้บริหารเพียงคนเดียวย่อมไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีผู้ช่วยหรือคณะทำงาน ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (ม.ป.ป. : 22) ได้กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนย่อมไม่มีเวลาพอที่จะทำการบริหารงานทุกอย่างเพียงลำพัง จำต้องมีทีมงาน (Team) ของคน เช่น ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ

การเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจะช่วยแบ่งเบาภาระการปฏิบัติงานของผู้บริหาร บุคคลสำคัญตามสาขานที่จะช่วยแบ่งเบาภาระในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนก็คือ ผู้ช่วยผู้บริหาร ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารเป็นตำแหน่งข้าราชการครูสายบริหารที่กำหนดไว้ในมาตรา 30 (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ปฏิบัติงานในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา (คณะกรรมการข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ปฏิบัติงานในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา (คณะกรรมการข้าราชการครู พ.ศ. 2523 : 11) ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจ บังคับบัญชาในโรงเรียน วิทยุสาธิต (2514 : 13) ได้กล่าวถึงผู้ช่วยผู้บริหารไว้ดังนี้ ผู้ช่วยผู้บริหาร คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยงานของผู้บริหารตามที่ได้รับมอบหมาย งานของผู้ช่วยผู้บริหารเป็นลักษณะที่คอยช่วยเหลือไม่มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาครูน้อง

ตามมตินี้แล้วถือว่าตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารมิใช่ตำแหน่งผู้บังคับบัญชา แต่ในทางพฤตินัยแล้วผู้ช่วยผู้บริหารจะทำหน้าที่รองจากหัวหน้าสถานศึกษา จึงควรที่หัวหน้าสถานศึกษาจะได้มอบอำนาจเป็นการภายในให้ผู้ช่วยผู้บริหารทำหน้าที่เป็นรองจากหัวหน้าสถานศึกษา และอยู่ในสายการบังคับบัญชา ก็จะทำให้การบริหารงานในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวรรธ จันทรังษ, 2522 : 52)

โดยภาระหน้าที่แล้ว ผู้ช่วยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้รอบรู้งานทุก ๆ ด้านตามภารกิจของผู้บริหาร ทำหน้าที่เป็นผู้กลั่นกรองงานให้ผู้บริหาร ประสานงานทั่วไปและงานบุคลากร ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อช่วยเหลืองานของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี

ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยเหลือการบริหารงานในโรงเรียน อาจกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานในโรงเรียน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหาร ดังที่ อมร รักษาสิทธิ์ (2510 : 8) กล่าวไว้สรุปได้ว่า ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารคือ มั่นสมองขององค์การ มีหน้าที่ช่วยผู้บริหารปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แบ่งโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 7 ขนาด โดยใช้ปริมาณจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ขนาดที่ 1 จำนวนนักเรียน 1-120 คน ขนาดที่ 2 จำนวน 121-300 คน ขนาดที่ 3 จำนวนนักเรียน 301-600 คน ขนาดที่ 4 จำนวนนักเรียน 601-900 คน ขนาดที่ 5 จำนวนนักเรียน 901-1,200 คน ขนาดที่ 6 จำนวนนักเรียน 1,201-1,500 คน ขนาดที่ 7 จำนวนนักเรียน 1,501 คนขึ้นไป และได้กำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนได้ 1-4 ตำแหน่ง โดยเริ่มมีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหาร 1 ตำแหน่งได้ในโรงเรียนขนาดที่ 3 ซึ่งจัดเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301-600 คน (ขนาดเล็ก) ภารกิจของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดมีไว้ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่ทุกอย่างตามที่ผู้บริหารมอบหมาย
2. โรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 2 คน แบ่งหน้าที่เป็น 2 ฝ่าย คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ บุคลากร และกิจการนักเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายงานธุรการ การเงินและพัสดุ อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. โรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 3 คน แบ่งหน้าที่เป็น 3 ฝ่าย คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และกิจการนักเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายธุรการการเงินและพัสดุ และอาคารสถานที่และผู้ช่วยฝ่ายบุคลากรและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. โรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 4 คน แบ่งหน้าที่เป็น 4 ฝ่าย คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และกิจการนักเรียน ผู้ช่วยฝ่ายธุรการการเงินและพัสดุ ผู้ช่วยฝ่ายบุคลากร และผู้ช่วยฝ่ายอาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารที่มีอยู่เพียงคนเดียวนั้น ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติตามที่ผู้บริหารมอบหมายจึงเป็นเหตุให้งานในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับ การมอบหมายงานของผู้บริหารโรงเรียน และตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) พ.ศ. 2528 ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนไว้อย่างกว้าง ๆ จึงทำให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนรับผิดชอบงานแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การมอบหมายของหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ การกำหนดหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมี "ลักษณะงานที่ปฏิบัติไม่ได้รับรู้งานปฏิบัติที่ชัดเจนและมีผลทำให้การมอบหมายงานของผู้บริหารโรงเรียนไม่เป็นระบบและไม่ชัดเจน"

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราทางวิชาการต่าง ๆ ยังไม่พบว่าได้มีหลักฐานแบ่งหน้าที่ชัดเจนว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คนนั้น ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดอะไรบ้าง นอกจากการกำหนดกว้าง ๆ ดังกล่าวแล้ว และจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทางการศึกษา พบว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีน้อย เท่าที่ปรากฏอยู่นั้นจะเป็นการศึกษา การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนในงานบริหารเพียงด้านใดด้านหนึ่ง และการศึกษาความคิดเห็นหรือความคาดหวังจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ช่วยผู้บริหารในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารเท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีอยู่เพียงคนเดียว และต้องปฏิบัติงานตามที่ผู้บริหารมอบหมาย

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 มีความสนใจที่จะทำการศึกษากิจการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อทราบถึงลักษณะงานของผู้ช่วยผู้บริหารของโรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารเพียงคนเดียว ว่ามีลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้นอกจากจะช่วยให้ข้อค้นคว้าวิจัยถึงลักษณะที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานแล้วยังอาจ

จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงานของคุณคนในหน้าที่ดังกล่าวได้ อีกด้วย การศึกษารั้งนี้จึง
 เริ่มศึกษาจากโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา เขตการศึกษา 4 ซึ่ง
 ประกอบไปด้วยจังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต และตรัง เป็นเขตการศึกษาที่ตั้งอยู่ทาง
 ฝั่งตะวันตกของภาคใต้ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 4 ตั้งกระจายอยู่ตามท้องที่
 ต่าง ๆ ทั้งในท้องถื่นห่างไกลทุรกันดาร พื้นที่ราบและมีโรงเรียนบางส่วนที่ตั้งอยู่บนเกาะในทะเล
 ประกอบกับการมีฤดูฝนที่ชาวานาน ทำให้การคมนาคมไม่สะดวกซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคในการติดต่อ
 ประสานงานระหว่างผู้บริหารกับหน่วยงานที่เหนือขึ้นไป ผู้ช่วยผู้บริหารจึงอาจจะต้องเข้ามามี
 บทบาทในการแบ่งเบาภาระงานของผู้บริหารมากขึ้น เพื่อให้การบริหารการศึกษาในโรงเรียน
 ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ น่าจะทำให้เข้าใจและเห็นงานในหน้าที่ตลอดจนปัญหาใน
 การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารของโรงเรียนที่มีเพียงคนเดียวในโรงเรียนประถมศึกษาได้
 ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อตัวผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และเป็นประโยชน์
 ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนางานในหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารและใช้เป็นข้อมูล
 พื้นฐานในการวางแผนจัดการอบรมให้แก่ผู้ช่วยผู้บริหารก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งต่อไป การศึกษาวิจัย
 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดเล็กที่มีผู้ช่วยผู้บริหาร (ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่) เพียงตำแหน่งเดียว ซึ่งสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 คือ ระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต
 และตรังเท่านั้น

2. การปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษารอบคลุมการปฏิบัติงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามขอบเขตของประเด็นเฉพาะที่สำคัญ ๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ก. งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในฐานะที่เป็น ผู้รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ในขณะที่ผู้บริหารไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน

ข. งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเป็นการประจำในลักษณะที่เป็นงานหลัก โดยมีการมอบหมายอย่างเป็นทางการชัดเจน

ค. งานเฉพาะอย่างที่อาจารย์ใหญ่มอบหมายให้ช่วยดูแล

ง. งานพิเศษอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่

จ. ปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติงาน

ฉ. เรื่องที่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ควรปรับปรุง

ช. สิ่งที่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ต้องการความช่วยเหลือและการสนับสนุน

คำจำกัดความในการวิจัย

1. งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในฐานะผู้รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มหาถึง การปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ในขณะที่ผู้บริหารซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน เป็นการปฏิบัติงานในฐานะผู้รักษาการในตำแหน่งแทนโดยอัตโนมัติ สำหรับโรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารเพียงคนเดียว ตามมาตรา 57 ในพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2523 และต้องเป็นผู้บันทึกเหตุการณ์ในสมุดบันทึกหมายเหตุนั้นในวันปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ใหญ่

2. งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเป็นการประจำ หมายถึงงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ในลักษณะที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้างานในงานหลัก โดยมีการมอบหมายอย่างเป็นทางการชัดเจนในงานใดงานหนึ่งหรือหลายงาน ซึ่งครอบคลุมงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. งานเฉพาะอย่างที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ช่วยดูแล หมายถึงงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ที่อาจารย์ใหญ่ได้มอบหมายให้เข้าไปช่วยเหลือในงานแต่ละด้าน ทั้ง 6 งาน ที่นอกเหนือจากการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งงานดังกล่าวเป็นงานที่มีบุคลากรอื่นใน โรงเรียนรับผิดชอบเป็นหัวหน้างานอยู่แล้ว ทั้งนี้ผู้บริหารอาจสั่งโทษวาจาหรือเป็นลาชลัษณ์อักษรก็ได้

4. งานพิเศษอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ หมายถึง งานที่นอกเหนือหน้าที่ ซึ่งอาจารย์ใหญ่ มอบหมายให้ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติทั้งที่มีและไม่มีคำสั่งเป็น ลาชลัษณ์อักษร

5. ปัญหาที่เกี่ยวข้อกับการปฏิบัติงานหมายถึงปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ที่เกี่ยวข้อกับงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในฐานะผู้รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ งานที่ได้รับ มอบหมายให้ปฏิบัติเป็นการประจำ งานเฉพาะอย่างที่อาจารย์ใหญ่มอบหมายให้ช่วยดูแล และงาน พิเศษอื่น ๆ

6. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กที่เป็นตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 25 คน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดระนอง หังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง ในเขตการศึกษา 4

7. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 25 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 4 ซึ่งเป็นโรงเรียน ขนาดที่มีผู้ช่วยผู้บริหารเพียงคนเดียว และไม่ใช้โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่มี สภาพคล้าคลึงกันที่จะได้เข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง และใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของคนให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาทุกระดับที่จะได้ทราบถึงการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ซึ่งจะทำได้สามารถปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อเขตการศึกษา ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนสำหรับการจัดอบรมให้แก่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นจาก การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เมื่อศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งดำเนินการโดยนำหลักการแนวคิดที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสาร มากำหนดประเด็นและกรอบของแนวความคิดสำหรับการวิจัย จากนั้นจึงจัดทำเครื่องมือสำหรับการวิจัยซึ่งประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง จำนวน 2 ชุด เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และแบบวิเคราะห์เอกสารสำหรับการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ดำเนินการโดยวิธีการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารด้วยตัวผู้วิจัยเองทั้งหมดจากโรงเรียนที่จะนำมาใช้ศึกษา ร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรโรงเรียนทั้งหมด ได้จำนวน 25 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 4 บุคคลผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ อาจารย์ใหญ่จำนวน 25 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จำนวน 25 คน รวมผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 50 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ วิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบการบรรยาย ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และการนำเสนอรายงานการวิจัยตามแนวการนำเสนอรายงานการวิจัยดังต่อไปนี้

การนำเสนอรายงานการวิจัย

การนำเสนอรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดโดยแบ่งเป็นบทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย ส่วนบทที่ 2 กล่าวถึงหลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบประเด็นของแนวความคิดในการวิจัย ส่วนบทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนบทที่ 4 กล่าวถึง ผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล และส่วนบทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ส่วนภาคผนวกประกอบด้วยหนังสือ ขอความร่วมมือในการวิจัย รายชื่อตรงเรียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายชื่อตรงเรียงที่เป็นกลุ่มทดลอง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย แบบวิเคราะห์เอกสาร และประวัติการศึกษาของผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย